

Les 8: Taal - Poëzie

(pagina 1-2)

bij het boek Madiba; het levensverhaal van Nelson Mandela

Ingrid Jonker is een Zuid-Afrikaanse dichteres (1933-1965). Ze is blank en schrijft in het Afrikaans. Nelson Mandela citeerde één van haar kritische anti-apartheids gedichten tijdens een toespraak. Gerrit Komrij heeft onderstaand gedicht naar het Nederlands vertaald.

Begin somer
Begin somer en die see
'n oopgebreekte kweper
die lug soos een kind
se ballon
ver bo die water
Onder die sambrele
soos gestreepte lekkergoed
miere van mense
en die gul lach van die baai
het goue tande
Kind met die geel emmertje
en die vergete vlegselsel
jou mond is sekerlik een klepeltjie
kleintongetjie klepeltjie
Jy bespeel die son daglank
soos 'n ukelele

Begin zomer
Begin zomer en de zee
een opengebroken kweeper
de lucht als een kind
z'n ballon
hoog boven het water
Onder de parasols
als gestreept snoepgoed
mieren van mensen
en de gulle lach van de baai
heeft gouden tanden
Kind met het gele emmertje
en de vergeten vlecht
je mond is zowaar een klokje
de kleine huig de kleine klepel
Jij bespeelt de zon de hele dag
als een ukelele

zie ook pagina 2

*Kijk voor meer lessuggesties op www.mandelaboek.nl
Het boek is te bestellen via de webwinkel www.actonvirtues.nl*

© Angela Machiel-Guépin

Les 8: Taal - Poëzie

(pagina 2-2)

bij het boek Madiba; het levensverhaal van Nelson Mandela

Zuid-Afrika kent elf officiële talen. Daartoe behoren het Engels, dat als tweede taal door ieder kind op school geleerd wordt, en het 'Afrikaans'. 'Afrikaans' is de taal die aan het Nederlands verwant is, mee werd gebracht door de kolonisten in de zeventiende eeuw, en langzamerhand een eigen leven is gaan leiden.

Het is verwarrend dat deze taal 'Afrikaans' is gaan heten (aangezien de oorsprong juist niet in Afrika ligt), maar het geeft aan hoe zeer de blanke kolonisten zich thuis zijn gaan voelen op dit continent.

De overige negen talen zijn 'inheemse' Afrikaanse talen: Zulu, Xhosa, Tswana, Swasi, Sotho etc.

De taal van de Thembu-stam waarin Nelson Mandela opgroeide is Xhosa. Het Xhosa bevat drie klanken die wij niet kennen. De opvallendste is de 'klik', die met de tong tegen het gehemelte gemaakt wordt.

Mandela leerde het (Nederlands-verwante) Afrikaans van de blanke gevangenisbewakers.

Hoewel deze taal door veel zwarte mensen gehaat was, vanwege het feit dat zij door de blanke onderdrukkers gesproken werd, wilde Mandela deze taal toch graag leren.

In ruil voor lessen Afrikaans, die hij kreeg van de bewaker in de Victor Verster-gevangenis, leerde Mandela hem Engels.

Tip:

Op You Tube zijn liedjes te vinden die in het Afrikaans gezongen zijn.

Let op: er is ook een liedje van cabaretière Karin Bloemen, die doet alsof ze Afrikaans zingt!

*Kijk voor meer lessuggesties op www.mandelaboek.nl
Het boek is te bestellen via de webwinkel www.actonvirtues.nl*

© Angela Machiel-Guépin